

UiO • Universitetet i Oslo

Hvilke forventninger kan et Universitet ha til forskningsgrupper?

Knut Fægri

Forskningsgrupper – finns dom?

- Nivå 1 – institusjon
- Nivå 2 – fakultet (avdeling)
- Nivå 3 – institutt
- Nivå 4 – seksjon
- :
- :
- Nivå X – forskningsgruppe
- Enkeltforskere

Hva er en forskningsgruppe?

En gruppe mennesker som forsker?

Hva gjør dette til en forskningsgruppe?

Eller er det bare en gruppering?

Mange forskjellige typer forskningsgrupper

Forskningsgruppetaxonomi I

- Ledersentrerte grupper
 - Typisk for Bio-Med
 - "Gundersen gruppen«
 - Vertikal (Prof → stip. og post. doc, teknikere.)
 - Felles problemområde
 - Noenlunde ensartete metoder

Forskningsgruppetaxonomi II

- Utstys- og metodesentrerte grupper
 - Typisk for MNT, men også noe i Med
 - "Elektrondiffraksjonsgruppen«
 - Flat struktur, men over flere nivåer
 - Teknisk drift avgjørende betydning
 - Arbeider ofte på forskjellige problemområder

Forskningsgruppetaxonomi III

- Problem- og prosjektsentrerte grupper
 - Hvis HumSam danner grupper, er de nesten alltid av denne typen
 - "Henrik Ibsens skrifter", "UiOs historie«
 - Klar ledelse, men ellers flat struktur
 - Som regel faglig homogene

Forventninger

Hvilke forventninger kan man med rimelighet ha til så vidt forskjellige enheter?

- Forske!
- Utdanne!
- Forvalte
- Formidle?
- Innovere?

Forske

- Selvsagt, hva skal man ellers med gruppen?
 - Fare for henfall til "Airfield religion"
- Forvente synergier, mer enn den enkelte forsker kunne gjort alene
 - Ex. Instrumentdrift av store enheter
 - Ex. Vedlikehold av store programsystemer
- Tverrfaglighet (i liten eller stor skala)
- Gjøre egne nettverk tilgjengelig for andre

Utdanne

- Forskergruppen er det ideelle sted for praksisnær forskerutdanning (i forskningsfronten)
- Seminarvirksomhet er et nødvendig redskap
 - En forskergruppe uten seminaraktivitet er dysfunksjonell
- Studenter og stipendiater bør ha god tilgang til gruppens samlede ekspertise
- Et godt sted å lære av hverandre
- Introdusere unge forskere til etablerte nettverk og hjelpe dem til å bygge opp sine egne

Forvalte

- De fleste grupper forvalter ressurser (utstyr, forskningsbevilgninger, stipendiatstillinger)
 - Ex. Prioritering av apparattid
- Forventer at forvaltningen holder et nivå som er forsvarlig og tåler ettersyn (governance)
 - EU revisjon
- Høyere nivåer må støtte og veilede
- Forventer at gruppene er aktive i arbeidet med å skaffe eksterne finanser.

Formidle

- Store grupper bør ha som mål å formidle forskningen
- Institusjonen på nivå 1,2 eller 3 bør ha ressurser som hjelper med slik formidling

Innovere

- En forskningsgruppe kan være et meget gunstig miljø for å dyrke frem en entreprenørskapsholdning.
- Studentene lærer av hverandre
- Patentering blir en naturlig del av forskningsprosessen
- Ex. Sandlie gruppen

Kanskje aller viktigst

Forskningsgruppen bør være et sted for

- Høye faglige ambisjoner
- God praksis
- Solide etiske holdninger
- Nysgjerrighet
- Deling